

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ закладу вищої освіти
«Відкритий міжнародний університет розвитку людини
«Україна»
Хмельницький інститут соціальних технологій

Островська Н. О.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ
МАГІСТЕРСЬКИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ ДРУГОГО
(МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

галузі знань 23 «Соціальна робота»
спеціальності 231 «Соціальна робота»

Хмельницький
2021

УДК 364 : 378(072)

О-78

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна»
(протокол №3 від 6 травня 2021 року)*

Рецензенти:

- Маркова Н. В. – к. пед. н., доцент, доцент кафедри соціальної роботи ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
- Кондратюк С. М. – к. психол. н., доцент, завідувач кафедри психології та соціальної роботи Відокремленого структурного підрозділу закладу вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» Хмельницький інститут соціальних технологій

Островська Н. О.

- О-78** **Методичні** рекомендації до підготовки магістерських кваліфікаційних робіт другого (магістерського) рівня вищої освіти : галузь знань 23 «Соціальна робота», спеціальності 231 «Соціальна робота» / уклад. Н. О. Островська. – Хмельницький, 2021. – 50 с.

Ці методичні рекомендації складено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», державних стандартів вищої освіти України, Положення про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі закладу вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» Хмельницький інститут соціальних технологій

УДК 364 : 378(072)

© Островська Н. О. 2021

© ХІСТ Університету «Україна», 2021

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

- 1.1. Обсяг і структура магістерської роботи..... 4
- 1.2. Вимоги до структурних елементів магістерської роботи 5

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

- 2.1. Етапи підготовки та виконання магістерської роботи..... 13
- 2.2. Апробація результатів магістерської роботи..... 17
- 2.3. Загальні рекомендації до оформлення магістерських робіт 21

3. ОРГАНІЗАЦІЯ І ПОРЯДОК ПІДГОТОВКИ ДО ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

- 3.1. Проходження процедури перевірки магістерської кваліфікаційної роботи на плагіат..... 26
- 3.2. Процедура захисту магістерської кваліфікаційної роботи 28

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ..... 32

ДОДАТКИ 33

- Додаток А.* Приклад оформлення титульної сторінки магістерської кваліфікаційної роботи..... 33
- Додаток Б.* Приклад анотацій..... 34
- Додаток В.* Приклад оформлення змісту магістерської роботи..... 36
- Додаток Г.* Приклади оформлення списку використаних джерел..... 37
- Додаток Д.* Вимоги до написання відгуку наукового керівника..... 41

<i>Додаток Е.</i>	Вимоги до написання рецензії на магістерську роботу.....	43
<i>Додаток Ж.</i>	Приклади оформлення рисунків.....	46
<i>Додаток З.</i>	Приклад оформлення таблиць.....	47
<i>Додаток І.</i>	Зразок висновку про рівень оригінальності твору.....	48

1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Магістерська робота – важливий різновид самостійної наукової роботи студентів, під час написання якої вони опановують методи та набувають умінь проводити наукові дослідження. Магістерською роботою студент завершує свою навчальну та наукову підготовку в університеті. Вона повинна засвідчити професійну зрілість випускника, виявити його загальнонаукову та спеціальну підготовку, уміння застосовувати здобуті в університеті знання для виконання конкретних наукових та практичних завдань. Основною вимогою до студентів є самостійне і творче виконання завдань магістерської роботи.

Магістерська робота – виконана державною мовою академічна праця на правах рукопису, підготовлена в друкованій та електронній формі. Атестацію здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти проводять у формі публічного захисту магістерської роботи.

Магістерська кваліфікаційна робота є самостійним дослідженням (розробкою) наукової проблеми. Вона є видом академічної роботи, що систематизує набуті студентом знання та вміння у певній сфері. Кваліфікаційна (дипломна) робота магістра не може мати тільки оглядовий (реферативний) характер, а передбачає проведення оригінальних теоретичних або експериментальних наукових досліджень (творчих розробок) із проблем певної галузі науки відповідно до спеціальності, виконаних за особистої участі студента. Екзаменаційній комісії обов'язково подаються матеріали, що характеризують наукову (творчу) і практичну цінність виконаної роботи – друковані статті, методичні розробки, творчі роботи тощо.

Магістерська кваліфікаційна робота зі спеціальності 231 «Соціальна робота» – це самостійне соціально-педагогічне дослідження, яке є органічною складовою навчального процесу і засобом перевірки всебічної готовності магістранта до власного наукового пошуку, вона відбиває цілісну структуру соціально-

педагогічного наукового пошуку, розкриває сутність процесів соціально-педагогічної практики.

1.1. Обсяг і структура магістерської роботи

Обсяг основного тексту роботи магістра (без списку літератури і додатків) зі спеціальності 231 «Соціальна робота» має становити не менше ніж **60-80 сторінок**.

До основного тексту не зараховуються сторінки зі списком використаних джерел, переліком умовних позначень і додатками, а також сторінки основного змісту без тексту, на яких розміщені лише таблиці, схеми, рисунки (ці сторінки входять до загального обсягу тексту роботи). Загальний обсяг тексту кваліфікаційної роботи не регламентується. Сторінки всіх складових кваліфікаційної роботи підлягають наскрізній нумерації.

Магістерська робота повинна мати такі основні **структурні елементи**:

- титульний аркуш;
- анотації українською та англійською мовами;
- зміст;
- основну частину (вступ, розділи, висновки);
- список використаних джерел.

Роботу можна також доповнити додатками та списком умовних скорочень. Кожен із цих елементів, а також компоненти основної частини (вступ, розділи, висновки) необхідно починати з нової сторінки.

1.2. Вимоги до структурних елементів магістерської кваліфікаційної роботи

Титульна сторінка – перша сторінка наукової роботи призначена для попереднього ознайомлення з працею, тому важливо, щоб було коректно представлено відомості про роботу та її автора (*Додаток А*). На титульній сторінці має бути вказано таке:

- назва закладу вищої освіти;

- назва факультету, кафедри, де виконано роботу;
- прізвище, ім'я та по батькові автора повністю;
- тема магістерської роботи;
- спеціальність (спеціалізацію – за потребою);
- науковий ступінь, учене звання, прізвище та ініціали

наукового керівника;

- місто і рік.

Анотацію призначено для ознайомлення зі змістом магістерської роботи загалом. Вона повинна бути стислою, інформативною та містити відомості, які дають змогу зрозуміти сутність роботи.

Анотації готують державною та англійською мовами. Зміст анотацій українською мовою повинен бути ідентичним (*Додаток Б*). В анотації вказують прізвище та ініціали здобувача вищої освіти; назву магістерської роботи; спеціальність (шифр і назву) та спеціалізацію (за потребою) (шифр назву); найменування закладу вищої освіти, у якому здійснено підготовку магістерської роботи; місто, рік.

Далі в анотації подають у стислій формі виклад основних результатів дослідження із зазначенням мети, методів дослідження, наукової новизни та за наявності практичного значення роботи.

Наприкінці анотації наводяться **5–8 ключових слів** відповідною мовою.

Після ключових слів за наявності подають список публікацій автора за темою магістерської роботи.

ЗМІСТ – це друга сторінка роботи, на якій відтворено назви основних змістових частин роботи із зазначенням їх початкової сторінки (*Додаток В*).

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, символів, скорочень і термінів (у разі потреби). Якщо цього вимагає робота й автор використовує маловідомі скорочення, нові символи, позначення та ін., то їхній перелік може бути подано у магістерській роботі у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом.

Перелік треба друкувати двома колонками, у яких зліва за абеткою називають скорочення, а справа – їх докладне розшифрування.

Основна частина магістерської роботи має містити:

- вступ;
- розділи магістерської кваліфікаційної роботи;
- висновки;
- практичні рекомендації (за потреби).

ВСТУП розкриває сутність і стан наукової проблеми (завдання). У вступі подають загальну характеристику магістерської роботи, а саме: актуальність теми, мету і завдання, об'єкт дослідження, предмет дослідження, методи дослідження, наукову новизну, практичне значення, апробацію матеріалів магістерської роботи та анонсують структуру та обсяг магістерської роботи.

Актуальність теми – обґрунтування вибору теми дослідження (зв'язок теми магістерської роботи із сучасними дослідженнями у відповідній галузі знань). Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми необхідно обґрунтувати доцільність роботи. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним, досить кількома реченнями висловити суть проблеми. Бажано в актуальності зосередитися на трьох основних частинах: 1) чому ця тема важлива і потребує розв'язання; 2) хто з авторів уже досліджував окремі питання цієї проблеми і що встановлено; 3) що у цій проблемі залишилося недостатньо дослідженим і потребує вивчення;

Мета і завдання відображають стратегію дослідження. Мета дослідження тісно пов'язана з темою магістерської та повинна чітко вказувати, що саме потрібно ви-конати в роботі; це запланований результат, якого необхідно досягти.

Завдання – це конкретні етапи досягнення мети. Треба пам'ятати, що вони визначають спрямованість і хід дослідження. Від них залежатиме структура роботи (кожному з поставлених завдань має відповідати конкретна її частина – розділ, підрозділ). Зазвичай їх може бути п'ять – шість, при цьому перше завдання традиційно присвячено аналізу об'єкта дослідження, вивченню наукової проблеми, яку порушено в магістерській кваліфікаційній роботі. Традиційно робота має експериментальний характер, тому останнє завдання зазвичай передбачає практичну перевірку авторських підходів.

Формулювання завдань дослідження потребує конкретизації контингенту досліджуваних (віку, статі, професійної приналежності, стану здоров'я, рівня підготовленості, виду спорту, кваліфікації, етапу підготовки тощо) відповідно до теми магістерської кваліфікаційної роботи.

Об'єкт дослідження – процес або явище, що створює проблемну ситуацію й обраний для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта – саме на ньому необхідно акцентувати увагу, оскільки він визначає тему магістерської роботи.

Методи дослідження, які найчастіше використовують у магістерській роботі: теоретичний аналіз і узагальнення даних наукової та методичної літератури; аналіз документальних та архівних матеріалів; вивчення досвіду провідних фахівців; педагогічні методи (спостереження, соціально-педагогічний експеримент); соціологічні методи (опитування); методи експертного оцінювання, методи математичної статистики та ін.

У роботах теоретичного, описового характеру, де не проводять експерименту, використовують такі методи: аналіз і синтез, узагальнення, індукції та дедукції, аналогії, моделювання, абстрагування й конкретизації, порівняльно-історичний метод тощо.

Наукова новизна отриманих результатів. Варто довести вагомість наукового дослідження у теоретичному аспекті. Положення наукової новизни демонструють, який рівень наукових результатів отримано в роботі (*набули подальшого розвитку наукові положення щодо..., удосконалено відомості щодо..., уперше обґрунтовано...*). Крім того, наукову новизну роботи характеризує наявність узагальнень, систематизації наукової інформації, дослідження закономірностей, виявлення тенденції тощо.

Практичне значення отриманих результатів – подають відомості про використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх практичного застосування. Ураховуючи

важливість прикладного аспекту наукової роботи, необхідно довести можливості використання отриманих результатів на практиці. За наявності впровадження результатів наукових досліджень у практику, слід вказувати, де відбулося впровадження і який ефект отримано.

Апробація матеріалів магістерської кваліфікаційної роботи (за наявності зазначають назви конференцій, семінарів, зборів, інших науково-практичних заходів, на яких було обговорено результати дослідження, місце та рік їх проведення; вказують також кількість публікацій, якщо вони є).

Структура та обсяг магістерської роботи – анонсується її структура, зазначається загальний обсяг.

Наприклад.

Робота складається із 2 розділів. Основний зміст викладено на 72 сторінках. Робота містить 12 таблиць, ілюстрована 3 рисунками. Список використаної літератури нараховує 88 джерел. Додаткову інформацію розміщено в 4 додатках.

Основна частина магістерської роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожний розділ починається з нової сторінки, а підрозділ продовжує текст. У кінці кожного розділу автор подає стислі висновки про одержані наукові практичні результати. У розділах та підрозділах роботи автор викладає результати власних досліджень з висвітленням того нового, що він вносить у розроблення проблеми. Виклад матеріалу має бути підпорядкований одній провідній ідеї, яку чітко визначив автор.

У **розділах** магістерської кваліфікаційної роботи має бути вичерпно і повно викладено зміст власних досліджень магістранта.

У розділах основної частини подають таке:

- *огляд спеціальної літератури*, зокрема джерел останніх років і літератури іноземними мовами;
- *методи та організація дослідження*;
- *аналіз і результати власних досліджень* автора.

Розділи магістерської роботи можуть бути поділені на підрозділи (нумерують арабськими цифрами. Нумерація складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою).

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКОМЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ. У цьому розділі подають результати аналізу доступних літературних джерел та джерел Інтернету з досліджуваної проблеми. Для написання першого розділу бажано використовувати план, що допоможе логічно розмістити проаналізований матеріал, а також чітко розподілити його за підрозділами. У цьому розділі використовують цитування авторів, які повинні бути оформлені згідно з вимогами. У кінці розділу подають короткий висновок до нього.

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ ПІДХОДИ ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ДОСЛІДЖЕННЯ. У цьому розділі подають відомості про проведені власні дослідження, результати опитування фахівців, соціально-педагогічних спостережень тощо. Для демонстрації та підтвердження отриманих результатів використовують таблиці і рисунки. Цей розділ присвячують експериментальним даним, які магістрант отримав у процесі формувального експерименту в результаті впровадження експериментального чинника (нової методики, програми, засобів тощо). Для достовірного представлення отриманого матеріалу спочатку детально описують розроблену методику, а потім подають опис її експериментальної перевірки.

Якщо робота не має експериментального чинника, вона може мати три розділи, які за обсягом відповідають вимогам. У кінці розділу подають короткий висновок до нього.

ВИСНОВКИ. У висновках мають бути викладені основні наукові та практичні результати, одержані в процесі дослідження. Висновки повинні відповідати поставленим завданням, бути стислими, конкретними, підтверджені цифровими даними (у разі наявності). Вони мають містити стисле викладення теоретичних і практичних результатів, які отримав автор магістерської роботи особисто у процесі

дослідження, також обґрунтування перспектив проведення подальших досліджень у цій галузі. Висновки повинні мати аналітичний узагальнений характер та не подаватися як анотація чи констатація.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ має містити повний бібліографічний опис будь-яких документів, наукових праць та довідкової літератури, використаних автором у будь-якій формі, із зазначенням авторів, назви, вихідних даних і загальної кількості сторінок (для статей – першої і останньої сторінок). Записи розташовують в алфавітному порядку за прізвищами авторів або перших слів назв творів, записаних без автора; спочатку йдуть кириличні видання, потім видання латиною. Авторів, які мають однакові прізвища, записують в алфавітному порядку їхніх ініціалів; праці одного автора подають за алфавітом перших букв назв його праць.

Оформлення списку використаних джерел здійснюється за вимогами ДСТУ 8302:2015 та відповідно до наказу МОН № 40 від 12.01.2017 р. Список використаних джерел складається в алфавітному порядку, джерела зазначаються мовою оригіналу.

Зразки бібліографічного запису подано у *Додатку Г*.

Посилання в тексті магістерської кваліфікаційної роботи роблять у квадратних дужках з наведенням порядкового номера джерела у списку використаних джерел. Не варто подавати в дужках більше ніж три посилання.

Бібліографічний опис використаного джерела має обмежуватися обов'язковою інформацією, необхідною для однозначної ідентифікації цього джерела.

ДОДАТКИ. Допоміжний матеріал, необхідний для повнішого сприйняття роботи, виносять у Додатки (наприклад, результати тестування, документи, протоколи, анкети, комплекси вправ тощо). Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад: Додаток А, Додаток Б і т. д.

До додатків належить допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття магістерської роботи: проміжні формули і розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних;

протоколи та акти випробувань, тестувань, обстежень, розрахунки економічного ефекту; листи підтримки результатів магістерської роботи; інструкції та методики, опис алгоритмів, які не є основними результатами магістерської роботи, ілюстрації допоміжного характеру; копії публікацій автора, інші дані та матеріали.

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. Етапи підготовки та виконання магістерської кваліфікаційної роботи

Підготовка та виконання магістерської кваліфікаційної роботи передбачає виконання таких етапів:

- вибір теми магістерської роботи;
- підготовка обґрунтування теми магістерської роботи;
- вивчення інформаційних джерел;
- складання плану роботи;
- підготовка теоретичної частини магістерської роботи;
- виконання практичної частини магістерської роботи;
- апробація отриманих результатів та формулювання висновків;

- підготовка інших частин магістерської роботи;
- підготовка та організація захисту;
- захист магістерської роботи.

Орієнтовний порядок підготовки та захисту магістерської роботи

№	Етапи підготовки магістерської роботи	Терміни виконання	Очікуваний результат
1	Підготовчий етап: вибір теми, розроблення обґрунтування теми	до кінця листопада першого року навчання	Розгляд теми на кафедрі, де виконують роботу
2	Опрацювання об'єктної частини дослідження (теоретичний етап)	листопад – грудень першого року навчання	Складання списку інформаційних джерел, текст розділів
3	Експериментальний (емпіричний) етап дослідження	січень – травень першого року навчання	Добір методів та методик дослідження, проведення експериментальних досліджень,
4	Аналітичний етап	червень першого року навчання	збір емпіричного матеріалу опрацювання

			результатів дослідження, підготовкависновків
5	Підготовка тексту магістерської роботи	вересень – жовтень другого року навчання	Текст анотацій, вступу, розділів магістерської роботи, висновків, оформлення списку використаних джерел
6	Попередній розгляд магістерської роботи на кафедрі, де її виконували	у межах науково-дослідної практики (згідно з графіком)	Мультимедійна презентація, текст роботи в повному обсязі в електронному та друкованому вигляді, рекомендації кафедри щодо допуску до офіційного захисту (витяг з протоколу)
7	Рецензування магістерської роботи.	перший тиждень грудня другого року навчання	Відгук наукового керівника, зовнішня та внутрішня рецензія
8	Оприлюднення магістерської роботи	за 10 днів до захисту	Оприлюднення анотації магістерської роботи на офіційному сайті Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна»
9	Офіційних захист магістерської роботи на засіданні ЕК	за графіком екзаменаційної комісії (ЕК)	Рішення ЕК, підсумкова оцінка, рекомендація щодо продовження навчання

Вибір теми магістерської роботи. Тему для дослідження обирають з низки тем, які пропонує випускова кафедра. При цьому студент може самостійно запропонувати тему магістерської роботи, на основі напрямів наукових досліджень, які виконують у цій галузі.

Тема магістерської роботи повинна бути актуальною, становити науковий і практичний інтерес, відповідати обраній спеціальності. Усі теми магістерських робіт повинні бути новітніми; бажаним є зв'язок вибраної теми з майбутньою

професійною діяльністю випускника; тема магістерської роботи повинна мати комплексний характер і передбачати одночасне розв'язання як наукових завдань, так і завдань практичного і прикладного характеру. Магістерська робота повинна враховувати подальшу перспективу дослідження обраної проблематики; слід обирати тему вузького спрямування, що сприятиме її глибшому дослідженню та висвітленню; робота повинна мати індивідуальний характер, хоча декілька робіт можуть висвітлювати різні аспекти однієї проблеми; не допускатиметься виконання магістерської роботи кількома магістрантами за однією або аналогічною темою.

На першому етапі відбувається вибір теми та опрацювання об'єкта дослідження, визначення мети й завдань роботи, обґрунтування актуальності теми, погодження обраної теми з керівником.

Підготовка обґрунтування теми магістерської роботи.

Магістрант разом з науковим керівником готує обґрунтування теми магістерської роботи і подає його для затвердження на кафедрі та в деканат. В обґрунтуванні теми магістерської роботи необхідно представити **актуальність теми, мету і завдання**, які заплановано реалізувати у процесі дослідження, об'єкт і предмет дослідження, **очікувані наукові результати** та можливе **практичне значення** роботи. В обґрунтуванні теми також зазначають **методи** дослідження, які будуть використані для розв'язання поставлених завдань, орієнтовну **організацію дослідження** (етапи виконання роботи) та **шляхи впровадження** отриманих у процесі виконання роботи результатів. Обґрунтування тем магістерських робіт розглядаються на засіданні кафедри, де виконують, та затверджують на вченій раді інституту у встановлені терміни. Приклад оформлення титульної сторінки – див. *Додаток Д*.

Про результати досліджень з теми магістерської роботи студенти систематично доповідають на спеціальних семінарах і засіданнях кафедри.

Вивчення інформаційних джерел – наступний етап праці. Він складається з пошуку та опрацювання інформації за темою роботи. Формування джерелознавчої бази може ґрунтуватися на фондах бібліотек (або електронних фондах) України. Для детального вивчення наукових проблем соціальної роботи корисним є ознайомлення з дисертаціями та авторефератами дисертацій, які захищені останніми роками.

Для вичерпної характеристики проблемного поля дослідження доцільним є аналіз останніх досліджень і публікацій, що представлені у наукових фахових виданнях.

Складання плану роботи. На цьому етапі магістрант повинен сформулювати концепцію роботи, тобто власне розуміння сутності проблеми, визначити шляхи її розв'язання; скласти план виконання завдань дослідження та узгодити його з науковим керівником.

Підготовка теоретичної частини магістерської роботи. На цьому етапі необхідно глибоко та різнобічно вивчити досліджувану проблему, викласти теоретичний матеріал дослідження (результати аналізу наукової та методичної літератури) з метою характеристики наукового (науково-практичного) завдання, обґрунтування ідей та сутності явища, яке вивчають. На цьому етапі добирають методи дослідження та пишуть перший розділ роботи.

Виконання практичної частини магістерської роботи. Якщо магістерська робота має експериментальний характер, на цьому етапі на основі попереднього вивчення передового педагогічного досвіду та аналізу літератури магістрант розробляє та впроваджує авторські методики і власні креативні ідеї, проводить вимірювання, тестування, опитування для збору та накопичення емпіричних даних. На цьому етапі планують проведення експерименту та пишуть другий розділ роботи.

Апробація отриманих результатів та формулювання висновків: аналіз і обробка отриманих даних, підготовка публікацій у наукових журналах і збірниках; участь у наукових конференціях, семінарах; участь у проведенні навчальних занять зі студентами молодших курсів тощо.

Підготовка інших частин магістерської кваліфікаційної роботи: написання анотацій українською та англійською мовами (*Додаток Б*); формулювання висновків, підготовка й оформлення списку використаних джерел (*Додаток Г*), погодження усіх матеріалів магістерської роботи з науковим керівником.

Підготовка та організація захисту: перевірка магістерської роботи на кафедрі та отримання допуску до захисту; підготовка доповіді та презентації; попередній розгляд магістерської роботи на кафедрі, де її виконували; написання відгуку наукового керівника (*Додаток Д*); скерування на рецензування та отримання двох рецензій фахівців (внутрішньої та зовнішньої) (*Додаток Е*); проходження перевірки магістерської роботи на плагіат; подання повного комплекту документів до магістерської роботи секретареві Екзаменаційної комісії.

Захист магістерської роботи відбувається публічно. Анотація роботи повинна бути оприлюднена на офіційному сайті Хмельницького інституту соціальних технологій ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна».

Захист магістерських робіт проходить згідно з навчальним планом. Остаточну оцінку виставляють члени Екзаменаційної комісії на підставі рецензій та публічного захисту магістерської роботи.

2.2. Апробація результатів магістерської роботи

Магістерське дослідження обов'язково має завершуватися апробацією його результатів.

Апробацією вважаються опубліковані результати наукового дослідження, а також виголошені та опубліковані за результатами науково-практичних конференцій, симпозіумів, конгресів тощо.

Апробація результатів магістерського дослідження має здійснюватися через:

- підготовку студентом тез наукової доповіді та виступ з нею на науково-практичних конференціях та семінарах;
- підготовку і опублікування результатів дослідження в науковій статті.

Наукова доповідь та порядок оформлення тез виступу на конференції.

Наукова доповідь – це публічно виголошене повідомлення, розгорнутий виклад певної наукової проблеми (теми, питання).

Структура тексту доповіді практично аналогічна плану наукової статті.

Є два методи написання доповіді. Перший полягає в тому, що дослідник спочатку готує тези свого виступу, на основі тез пише доповідь на семінар або конференцію, редагує її і готує до опублікування в науковому збірнику у вигляді доповіді чи статті. Другий, навпаки, пов'язаний з повним написанням доповіді, а потім у скороченому вигляді ознайомленням з нею аудиторії. Вибір способу підготовки доповіді залежить від змісту матеріалу та індивідуальних особливостей науковця.

Специфіка усного виступу має суттєві відмінності від друкованого змісту і форми. При написанні доповіді слід зважати на те, що суттєва частина матеріалу опублікована в тезах доповіді. Крім того, частина матеріалу подається на плакатах (слайдах, моніторі комп'ютера, схемах, діаграмах, таблицях тощо).

Тому доповідь повинна містити коментарі, а не повторення ілюстративного матеріалу. Можна зупинитися лише на одній (найсуттєвішій, дискусійній) тезі доповіді, зробивши посилання на опубліковані тези. Це дозволить на 20–40% скоротити доповідь. Добре коли доповідач реагує на попередні виступи науковців з теми своєї доповіді. Доцільним є полемічний характер доповіді: це викликає інтерес слухачів.

При написанні доповіді слід зважати на те, що за 10 хвилин людина може прочитати матеріал, що надруковано на чотирьох сторінках машинописного тексту (через два інтервали). Обсяг доповіді становить 8–12 сторінок (до 30 хвилин). Якщо доповідь складається з 4–6 сторінок, вона називається повідомленням.

Доповідь або повідомлення про проведену наукову роботу містить стисле викладення основних наукових положень автора, їх практичне значення, висновки та пропозиції.

Наукова доповідь здійснюється в усній формі в наступній послідовності: коротка оглядова частина та визначення мети дослідження; метод вирішення або нове положення, яке пропонує доповідач, основні результати, їх пояснення та висновки.

Час доповіді визначається регламентом семінару, наукової конференції, 7 до 20 хвилин, разом з тим аргументація повинна бути короткою та чіткою.

Слід уникати складних речень. Також слід виділити основну ідею доповіді, не слід деталізувати окремі положення.

При цьому слід враховувати, що, як правило, виступи на конференція супроводжуються демонстрацією слайдів, які виступаючий повинен прокоментувати.

Слід також враховувати, що за 10 хв. людина може прочитати матеріал розміщений на 4-х аркушах 14 шрифтом, з 1,5 інтервалом.

Крім того, доповідач повинен бути готовий відповісти на запитання інших учасників конференції.

Участь в конференції підтверджується сертифікатом учасника, публікацією тез виступу, або статті, підготовленої за результатом виступу на конференції.

Тезами (грец. thesis – положення, твердження) називають послідовно сформульовані основні ідеї, думки та положення наукової доповіді, повідомлення, статті або іншої наукової праці.

Рекомендований обсяг тез наукової доповіді – 2–3 сторінки друкованого тексту через 1,5 інтервали. Схематично структура тез наукової доповіді має такий вигляд: теза → обґрунтування → доказ → аргумент → результат → перспективи.

Порядок оформлення наукової статті

Стаття в стислому вигляді повинна містити ті ж елементи, що і магістерська, з дотриманням правил рубрикації, викладу матеріалів, оформлення таблиць, рисунків та формул.

Статтю необхідно викладати зрозумілою для широкого загалу мовою.

Обсяг статті – 6-12 повних аркушів.

Структура статті в наведеній послідовності:

- УДК;

- прізвище та ініціали автора, місце навчання, курс та спеціальність;

- науковий ступінь та вчене звання, посада наукового керівника;

- анотації та ключові слова, обсяг анотації не менше 500 знаків, ключових слів 5-7;

– основна частина статті, повинна містити такі структурні елементи:

1. Вступ (постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями – 5-10 рядків).

2. Аналіз останніх досліджень (аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання цієї проблеми і на які спирається автор та виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується стаття – ½ аркуша). Необхідно навести прізвище авторів та зазначити проблеми, які вони досліджували.

3. Визначення мети та завдань дослідження – 5-10 рядків (формулюється мета статті та визначаються завдання, які дозволяють її досягти). Мета – це те чого ми хочемо досягти в процесі проведення в статті дослідження. Завдання – розкривають, те що автор планує висвітлити в окремих частинах статті для досягнення мети (наприклад: дослідження теоретичних концепцій щодо досліджуваної проблеми; аналіз предмета дослідження; розроблення пропозицій та заходів для вирішення виявлених проблем).

4. Результати досліджень – 5-6 аркушів (виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів).

5. Висновки – ½ аркуша (висновки з проведеного дослідження і перспективи подальших розвідок досліджуваного питання).

- список використаних літературних джерел, який рекомендується подавати в порядку згадування їх у тексті за наскрізною нумерацією. Оформлення списку використаних джерел здійснюється відповідно до вимог МОН України 2015 року.

Для статті рекомендується використовувати 5-10 джерел (у списку зазначаються тільки ті джерела на які є посилення в тексті).

Конкретні вимоги до оформлення статей (полів, шрифтів, абзаців, інтервалів та ін.) зазначаються у вимогах конкретного видання.

2.3. Загальні рекомендації до оформлення магістерських кваліфікаційних робіт

Магістерську роботу оформлюють відповідно до таких правил:

- використовують текстовий редактор *Microsoft Word*: шрифт – *Times New Roman*, розмір шрифту – 14 pt;

- друкують на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм) через 1,5 міжрядкового інтервалу;

- текст магістерської роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 25 мм, праве, верхнє, нижнє – 20 мм.

Під час написання магістерської роботи слід орієнтуватися на чинні стандарти у формулюванні назви, поданні рисунків, таблиць, формул, складанні списку літературних джерел тощо.

Назва магістерської роботи має бути, якщо можливо, короткою (5–8 слів), відповідати спеціальності, вказувати на сутність проблеми, яку досліджують, предмет та мету дослідження. Допускатиметься додавання до назви невеликого підзаголовка, що конкретизує сутність проблеми, яку досліджують. У назві небажано використовувати ускладнену термінологію.

Текст магістерської роботи має характеризуватися логічним взаємозв'язком її частин, переконливою аргументацією викладених думок, стислістю і точністю формулювань, виключенням неоднозначних тлумачень, доступністю, конкретністю у викладенні результатів роботи, обґрунтованістю висновків та рекомендацій.

Вимоги до тексту магістерської роботи:

- текст роботи має бути чітко структурованим, поділеним на розділи та підрозділи. В окремих випадках підрозділи можна поділяти на пункти та підпункти. Потрібно стежити, щоб кожен розділ роботи відображав результати наукового дослідження з окремої частини загальної проблеми, щоб кожен компонент було викладено у тексті і одночасно текст був цілісним, а не фрагментарним;

- текст магістерської роботи має відрізнятися відповідною композиційністю: змістові частини тексту мають бути логічно об'єднані єдиною ідеєю, темою, проблемою, для чого слід забезпечити системний підхід до розкриття теми роботи;

- текст магістерської роботи має обов'язково містити аналіз фактів, про які йдеться, а також конкретне обґрунтування тих чи інших положень;

- у тексті не має бути повторів, особливо це стосується висновків, які роблять після кожного розділу та загальних висновків;

- текст має бути завершеним;

- у тексті слід використовувати безособову форму викладення (не використовувати авторське «я» або «ми»). Наприклад: «встановлено», а не «я встановив»; «розглянуто», а не «ми розглянули»);

- визначення термінів, які подано в тексті, мають бути обґрунтованими, аргументованими;

- текст має відповідати сучасному українському правописові.

Завершеності, цілісності і зв'язності тексту магістерської роботи досягають певними спеціальними мовними засобами. Так, способом вираження логічних зв'язків є такі мовні засоби, що вказують на послідовність розвитку думки: *(спочатку, насамперед, по-перше, по-друге, отже)*, заперечення *(проте,*

тим часом, але, однак, водночас, а втім, натомість), причинно-наслідкові відношення (*таким чином, завдяки цьому, відповідно до цього, крім того, внаслідок цього, до того ж*), перехід від однієї думки до іншої (*звернімося до..., розглянемо, зупинимося на..., перейдемо до..., необхідно зупинитися на..., необхідно розглянути...*), результат, висновок (*отже, все сказане дає можливість..., підсумовуючи, слід сказати*). Під час утворення порівняння найвишого ступеня використовують слова *«найбільш», «найменш»*. Логічні зв'язки між частинами тексту забезпечують складні сполучники підрядності *«завдяки тому що», «між тим як», «тому що», «замість того, щоб», «з огляду на те що», «зважаючи на те що», «внаслідок того що», «після того як», «у той час як»*.

Рекомендовано також активно вживати похідні приєдники *«протягом...», «відповідно до...», «згідно з...», «у результаті», «на відміну від...», «поряд з...»*.

Нумерацію сторінок магістерської роботи починають з другої сторінки. Титульну сторінку враховують, але не нумерують. Номери проставляють у правому куті верхнього поля аркуша арабськими цифрами на відстані не менше ніж 10 мм. Слово «сторінка» не пишуть, а біля цифр не ставлять ніяких позначок.

Нумерація розділів, підрозділів, підпунктів. Розділи роботи повинні мати по-рядкову нумерацію та позначатися арабськими цифрами. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремленого крапкою (наприклад, **1.1.** – перший підрозділ першого розділу). Заголовки мають бути короткі та однозначні.

Основні частини роботи починають писати з нової сторінки. Структурні елементи роботи, такі як «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», не нумерують.

Заголовки структурних елементів і заголовки розділів друкують великими літерами без крапки в кінці, без підкреслювання. Відстань між заголовком і текстом становить 2 інтервали. Заголовки підрозділів друкують жирним шрифтом без крапки в кінці. Для наукового тексту характерними

елементами є *ілюстрації, таблиці і додатки*. Основними видами ілюстративного матеріалу в науковому тексті можуть бути рисунки, схеми, фотографії, репродукції, діаграми і графіки. Таблиці, графіки і діаграми надають точну інформацію для підтвердження кількісних взаємозв'язків між явищами. Ілюстративний матеріал необхідно застосовувати в магістерській роботі тільки тоді, коли він дає змогу краще подати і зрозуміти конкретний матеріал. Ілюстрації мають бути обов'язково «прив'язаними» до тексту роботи і подані відразу після тексту, де на них посилаються, або на наступній сторінці.

На усі ілюстрації повинно бути посилання в тексті, їх нумерують арабськими цифрами в межах розділу (рис. 3.1 – тобто перший рисунок третього розділу). Назва рисунка повинна бути короткою, точною, розташованою після нього (*Додаток Ж*).

Таблиці. Таблицю розміщують після тексту, де дають на неї посилання, або на наступній сторінці. Таблицю нумерують арабськими цифрами в межах розділу (табл. 4.1 – тобто перша таблиця четвертого розділу). Назва таблиці повинна бути короткою, точною, надрукованою жирним шрифтом (*Додаток З*).

Загальні правила цитування та посилання на використані джерела. У магістерській роботі автор повинен давати посилання на джерела, матеріали, окремі результати або цитати з яких наведено в дослідженні. Такі посилання дають змогу відшукати документи й перевірити достовірність відомостей про цитований документ, дають необхідну інформацію щодо нього. Посилатися слід на останні видання та публікації. До огляду літератури з теми дослідження автор додає фундаментальні, найвагоміші, найактуальніші сучасні джерела. Загальні вимоги до цитування:

а) текст цитати починають і закінчують лапками та наводять у тій граматичній формі, у якій його подано у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропускання слів, речень при цитуванні допускається без

перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками у круглих дужках (...);

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланнями на джерело;

г) при переказі чийось думок своїми словами слід бути гранично точним у викладенні думок автора і дати відповідні посилання на джерело.

При прямому цитуванні посилання в тексті роботи оформлюють після цитати, подаючи у квадратних дужках порядковий номер позиції зі «Списку використаних джерел» і номер сторінки.

Наприклад.

При визначенні темпераменту Л. Сергієнко пише, що це: «...властивість особистості, в якій відображається динаміка пізнавальних процесів, емоційного збудження і вольової активності» [45].

При непрямому цитуванні або скороченому викладі будь-якої проблеми у квадратних дужках можна наводити кілька позицій зі списку використаних джерел, розділяючи їх комою.

Наприклад.

Конфлікт між студентами і викладачами можна віднести до розряду організаційно-управлінських, тому що студентська група є колективом і виконавцем, а викладач – організатором і керівником навчально-виховної діяльності. Породжуються конфлікти головним чином суб'єктивними причинами, що залежать від особистісних характеристик та індивідуальної поведінки керівника і вихованців, тобто педагога і студентів [30].

3. ОРГАНІЗАЦІЯ І ПОРЯДОК ПІДГОТОВКИ ДО ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

3.1. Проходження процедури перевірки магістерської роботи на плагіат

До передзахисту магістерська робота має пройти обов'язкову перевірку на наявність в тексті академічного плагіату.

Академічний плагіат – це «оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства»

В університеті «Україна» перевірка магістерських робіт здійснюється відповідно «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних роботах у Відкритому міжнародному університеті розвитку людини «Україна» (Наказ №201 від 27.12.2019 р.)

У системі запобігання академічному плагіату Університету як критерій оригінальності творів використовується показник рівня оригінальності тексту у відсотках, отриманих за допомогою програмно-технічних засобів перевірки на плагіат і зменшений на відсоток правомірних запозичень.

Для магістерських кваліфікаційних робіт рекомендованою є така шкала оцінки залежно від кількісного показника рівня оригінальності твору:

Шкала оцінки магістерської роботи залежно від кількісного показника рівня оригінальності твору

Для магістерських дипломних робіт	Рівень оригінальності твору	Рекомендована дія
понад 80%	Високий	Текст вважається оригінальним та не потребує додаткових дій щодо запобігання неправомірним запозиченням. Передається на розгляд Експертній комісії
від 60% до 80%	Задовільний	Наявні окремі ознаки академічного плагіату. Слід пересвідчитись у наявності посилань на першоджерела для цитованих фрагментів. Передається на розгляд Експертній комісії, яка визначає необхідність повторної перевірки
від 40% до 59%	Низький	Наявні певні ознаки академічного плагіату, але матеріал може бути прийнятий за умови доопрацювання з обов'язковою наступною перевіркою на оригінальність доопрацьованого твору
менше 40%	Неприйнятний	Наявні істотні ознаки плагіату. Матеріал до розгляду не приймається

Показник оригінальності навчальних робіт не повинен бути меншим 40% – для студентів магістратури.

4.5. Виявлені у тексті твору запозичення вважаються правомірними, якщо вони є:

- власними назвами (індивідуальними найменуваннями окремих одиничних об'єктів, у т. ч. найменуваннями установ, назвами праць, які досліджувалися у творі, бібліографічними посиланнями на джерела та ін.);

- усталеними словосполученнями, що характерні для певної сфери знань;
- належним чином оформлені цитуваннями;
- самоцитуванням (фрагментами тексту, що належать авторові твору, опубліковані або оприлюднені в електронній формі ним в інших творах), якщо воно допускається редакційною політикою видання;
- сталими методиками розрахунку елементів конструкцій, вузлів, характеристик, показників тощо.

Показники оригінальності (унікальності) академічних текстів (у%) можуть бути змінені за рішенням випускової кафедри, та фіксуються у відповідному протоколі засідання з урахуванням специфіки спеціальності із зазначенням підстав такої зміни, але не може бути суттєво нижчою за рекомендовані. Ця норма доводиться до відома здобувачів.

Результати перевірки на академічний плагіат оформлюються протоколом засідання кафедри. Строк перевірки не повинен перевищувати два тижні до передзахисту. За результатами перевірки автору роботи надається висновок за формою (*Додаток І*).

3.2. Процедура захисту магістерської роботи

Підготовка до захисту магістерської роботи передбачає підготовку презентації та доповіді за темою роботи.

Попередній захист магістерської роботи відбувається в межах науково-дослідної практики, у присутності студентів, наукового керівника та викладачів кафедри, на якій її виконували, згідно з затвердженим календарним планом у встановлений термін.

До захисту допускають магістрів за умови повного виконання навчального плану. До захисту рекомендують магістерські роботи, теми яких затверджені згідно зі встановленим порядком; структура, зміст, якість викладеного матеріалу, його оформлення відповідають вимогам до

магістерських робіт; пройшли перевірку на плагіат; оцінені позитивно на попередньому захисті випускової кафедри, отримати рекомендацію кафедри до захисту та мають позитивний відгук керівника.

Для захисту магістерських робіт у екзаменаційну комісію подають:

- магістерську роботу;
- витяг з протоколу засідання кафедри, на якій виконували роботу, про допуск магістра до захисту;
- письмовий відгук наукового керівника з характеристикою діяльності магістра під час виконання магістерської роботи;
- рецензія на магістерську роботу.

Захист магістерської роботи відбувається публічно на засіданні ЕК. Студент готує для виступу доповідь та ілюстративний матеріал до неї (презентацію). Доповідь (до 10 хвилин) повинна відображати зміст дослідження, його мету, завдання, предмет та об'єкт; обґрунтування вибору теми, ступеня її висвітлення в науковій літературі. Основну частину доповіді присвячують викладенню основних результатів, науково-практичних висновків і рекомендацій за матеріалами дослідження.

Під час публічного захисту студент відповідає на запитання членів ЕК та інших присутніх. Оцінка за магістерську роботу залежить не лише від її змісту, переконливої доповіді, але й від упевненої відповіді на поставлені запитання та від коментування дискусійних положень. Автор магістерської роботи має продемонструвати такі вміння:

- логічно та аргументовано викладати матеріал;
- використовувати статистичні та інші методи дослідження;
- володіти навичками узагальнення;
- чітко формулювати висновки;
- відстоювати авторську позицію;
- обґрунтовувати інноваційні підходи до розв'язання завдань дослідження;

- володіти правилами публічного виступу (чіткістю, лаконічністю, граматичною правильністю висловлювань).

Оцінює магістерську роботу екзаменаційна комісія за національною шкалою, за 100-бальною шкалою та за шкалою ECTS.

Під час оцінювання магістерської роботи ДЕК враховує три основні компоненти:

- вагомість отриманих наукових результатів та якість оформлення магістерської роботи;

- презентацію та представлення результатів роботи під час офіційного захисту;

- оприлюднення результатів магістерської роботи.

№ з/п	Критерії оцінювання	Кількість балів
1	Вагомість отриманих наукових результатів: точність та коректність формулювань наукових положень та висновків; наукова новизна та практична значущість; актуальність обраної теми наукового дослідження; чіткість постановки мети та завдань магістерської роботи та повнота їх реалізації; відповідність обраних методів наукового дослідження; обсяг отриманих експериментальних даних та глибина їх інтерпретації; дотримання наукового стилю викладу інформації	До 50 балів
2	Якість оформлення магістерської роботи відповідно до встановлених вимог	До 10 балів
3	Представлення результатів магістерської роботи на офіційному захисті (якість доповіді та мультимедійної презентації, відповіді на запитання)	До 30 балів
4	Оприлюднення результатів магістерської роботи: участь у наукових конференціях, конкурсах студентських наукових робіт; наявність наукової публікації за результатами магістерської роботи (у друкованому чи електронному виданні); упровадження результатів наукової роботи в практику, наявність актів впровадження	0–10 балів
Максимальна оцінка		100 балів

Після доповіді магістра і його відповідей на запитання оголошують відгук наукового керівника та рецензію на роботу. Магістрантові надають можливість дати пояснення щодо зауважень. Магістерську роботу оцінюють на закритому засіданні ЕК, результат оголошують після затвердження протоколу головою ЕК.

Магістранти, які підготували якісну магістерську роботу, на високому науковому рівні презентували її під час офіційного захисту, мають наукові публікації та досвід участі в наукових конференціях, можуть отримати рекомендацію екзаменаційної комісії до вступу в аспірантуру.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації від 12.01.2017 №40. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text> (дата звернення : 08.08.2019)
2. Костюкевич В. М. Дипломна робота. Структура, зміст, методика написання. Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2005. 213 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Приклад оформлення титульної сторінки магістерської кваліфікаційної роботи

**Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ закладу вищої освіти
«Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»
Хмельницький інститут соціальних технологій
Кафедра психології та соціальної роботи**

Соціальна робота, практична
психологія
(назва освітньої програми)
231 Соціальна робота
(шифр і назва спеціальності)

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра**

**МЕДІАТОРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА
У СТУДЕНТСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ**

Студента:
Бабія Артура Васильовича

Науковий керівник:
Польовик О. В., к. пед. н., доцент
кафедри психології та соціальної роботи

Рецензент:
Юрків Я. І., к. пед. н., доцент,
доцент кафедри соціальної педагогіки ДЗ
„Луганський національний університет імені
Тараса Шевченка”

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
_____ „__” _____ 20__ р. С. М. Кондратюк
(підпис) (дата) (ініціали та прізвище)

Хмельницький – 2021_____

Додаток Б
Приклад анотацій

АНОТАЦІЯ

Тема: „Медіаторська діяльність соціального працівника у студентському середовищі”

Студент: Бабій Артур Васильович

Керівник: к.пед.н. Польовик О. В.

Магістерська робота містить 119 сторінок загального тексту, 10 рисунків, перелік джерел та посилань (70 найменувань), 4 додатки.

Об’єкт дослідження – медіаторська діяльність у студентському середовищі закладу вищої освіти.

Предмет дослідження – технологія медіаторської діяльності соціального працівника у студентському середовищі закладу вищої освіти.

За результатами дослідження здійснено аналіз теоретико-методологічних засад медіаторської діяльності у студентському середовищі розробити та експериментально перевірити програму медіаторської діяльності з налагодження міжособистісних взаємин у студентському середовищі.

Результати дослідження можуть бути використані у діяльності соціальних працівників, психологів, викладачів закладів вищої освіти щодо попередження та подання конфліктів у студентському середовищі.

Ключові слова: „соціальна робота”, „медіаторська діяльність”, „студенти”, „заклад вищої освіти”.

ABSTRACT

The theme „Mediation activities of a social worker in a student environment”

Master Student: Babiy Artur

Supervisor: candidate of pedagogical sciences Polyovik O.

The master's thesis consists of 119 pages of general text, 10 pictures, the list of sources and links forms 70 titles, 4 applications.

The object of study of the mediation activities in the student environment of higher education institutions.

The subject of research is the technology of mediation activity of a social worker in the student environment of a higher education institution.

According to the results of the research, the analysis of theoretical and methodological bases of mediation activity in the student environment is carried out to develop and experimentally check the program of mediation activity on establishment of interpersonal relations in the student environment.

The results of the study can be used in the activities of social workers, psychologists, teachers of higher education institutions to prevent and report conflicts in the student environment.

Key words: „Social work”, „mediation activity”, „students”, „institution of higher education”.

Додаток В

Приклад оформлення змісту магістерської кваліфікаційної

роботи

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ МЕДІАТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СТУДЕНТСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ	
1.1. Феномен соціально-педагогічного конфлікту у закладі вищої освіти	8
1.2. Психологічні особливості конфліктної поведінки студентів закладів вищої освіти.....	18
1.3. Медіація в освітньому просторі закладів вищої освіти.....	27
Висновки до розділу 1	36
РОЗДІЛ II. ТЕХНОЛОГІЇ МЕДІАТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА У СТУДЕНТСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ	
2.1. Технології та моделі управління конфліктами (медіаторської діяльності) в освітньому просторі закладу вищої освіт.....	39
2.2. Змістовна характеристика програми медіаторської діяльності соціального працівника у студентському середовищі.....	48
2.3. Експериментальне дослідження медіаторської діяльності соціального працівника у студентському середовищі та його результати.....	57
Висновки до розділу 2	70
ВИСНОВКИ	72
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	76
ДОДАТКИ	84

Додаток Г

**Приклади
Оформлення бібліографічного опису у списку використаних
джерел курсової роботи
з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ
8302:2015**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Один автор	Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автори	Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2005. 308 с.
Три автори	Скидан О. В., Ковальчук О. Д., Янчевський В. Л. Підприємництво у сільській місцевості : довідник. Житомир, 2013. 321 с.
Чотири і більше авторів	Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А. Київ : Укראгропромпродуктивність, 2006. 106 с. Основи марикультури / Грициняк І. І. та ін. Київ : ДІА, 2013. 172 с.
Колективний автор	Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. III Міжнар. наук.-практ. конф. / Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир : Поліся, 2015. 648 с.
Без автора	Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Клос]. Київ : Грані-Т, 2007. 119 с. Воскресіння мертвих : українська барокова драма : антологія / [упорядкув., ст., пер. і прим. В. О. Шевчук]. Київ : Грамота, 2007. 638 с.

Багатотомні видання	<p>Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть : у 4 т. / гол. ред. В. В. Моргун. Київ : Логос, 2001. Т. 2. 636 с. Фауна України. В 40 т. Т. 36.</p> <p>Инфузории. Вып. 1. Суктории (Ciliophora, Suctorea) / И. В. Довгаль. Киев : Наукова думка, 2013. 271 сКПШ», 2006. – 125 с.</p>
Автор і перекладач	<p>Котлер Ф. Основы маркетинга : учеб. пособие / пер. с англ. В. Б. Боброва. Москва, 1996. 698 с. Брігхем С. В. Основы фінансового менеджменту / пер. з англ. В. Біленького та ін. Київ : Молодь, 1997. 998 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.</p> <p>Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.</p>
Дисертації	<p>Жерноклеєв О. С. Національні секції австрійської соціал-демократії в Галичині й на Буковині (1890–1918 рр.) : дис. ... доктора іст. наук : 07.00.02 / Жерноклеєв Олег Станіславович. Чернівці, 2007. 476 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2019. 96 с.</p> <p>або Конституція України: прийнята від 28 червня 1996 року. № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 03.09.2019 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80. (дата звернення: 16.10.2019).</p> <p>Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. №2145-VIII. Голос України. 2018. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p>
Архівні документи	<p>Лист Голови Спільки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Спільки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. ЦДАГО України (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.</p>

Патенти	Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Препринти	Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).
Стандарти	Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2004. – [Чинний від 2006-01-01]. Київ: Держспоживстандарт України, 2006. 231 с. – (Національний стандарт України).
Каталоги	Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні показники	Микола Лукаш : біобібліогр. показч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні показники (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).
Частина видання: книги	Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. Харків, 2013. С. 205–212. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. Адміністративне право України : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197.
Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)	Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-

	<p>практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.</p>
<p>Частина видання: довідкового видання</p>	<p>Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673.</p>
<p>Частина видання: продовжуваного видання</p>	<p>Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.</p> <p>Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.</p>
<p>Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)</p>	<p>Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92.</p> <p>Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79.</p>
<p>Електронні ресурси</p>	<p>Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років ХХ століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.</p>

Додаток Д
Приклад написання відгуку наукового керівника

ВІДГУК

наукового керівника
на магістерську кваліфікаційну роботу
студента групи ЗСР-19-1м-hm Бабія А. В.
на тему: «Медіаторська діяльність соціального працівника у
студентському середовищі»

Однією з актуальних проблем на сьогодні для соціальних працівників є соціальна робота з вирішення конфліктних ситуацій у студентському середовищі.

Дана проблема є актуальною, оскільки на сьогоднішній день залишаються малодослідженими аспекти медіаторської діяльності в студентському середовищі, що є підставою для констатації таких соціально-педагогічних проблем як дослідження конфліктної поведінки студентів, а також вплив соціального працівника-медіатора на подолання конфліктів у студентських колективах закладів вищої освіти.

Дослідження А. В. Бабія набуло високого рівня самостійності на всіх етапах написання магістерської роботи, що дозволило магістранту проявити професійні та особисті якості наполегливого та цілеспрямованого дослідника, застосувати критичне мислення, далекоглядність і творчі здібності у процесі розв'язання різнопланових дослідницьких завдань.

Результативність його науково-педагогічної діяльності свідчить про те, що він сформувався як науковець, який вміє ставити наукові завдання та успішно їх виконувати. Підтвердженням цього є отримані А. В. Бабієм результати дослідження: надано характеристику феномену соціально-педагогічного конфлікту у закладі вищої освіти; визначено психологічні особливості конфліктної поведінки студентів закладів вищої освіти; проаналізовано медіаторську діяльність в освітньому просторі закладу вищої освіти; досліджено існуючі технології та моделі управління конфліктами (медіаторської

діяльності) в освітньому просторі закладу вищої освіти; розроблено та надано змістовну характеристику програмі медіаторської діяльності соціального працівника у студентському середовищі; експериментально перевірено програму медіаторської діяльності з налагодження міжособистісних взаємин у студентському середовищі.

Все зазначене вище дає підстави говорити про високий рівень самостійності, науковості, достовірності поданого на захист дослідження, а також можливість автора отримати позитивну оцінку атестаційної комісії.

Науковий керівник:

к.пед.н., доцент кафедри
психології та соціальної роботи

О. В. Польовик

Приклад написання рецензії на магістерську роботу

РЕЦЕНЗІЯ

на магістерську кваліфікаційну роботу спеціальності 231
«Соціальна робота»

Бабія Артура Васильовича

на тему: «**Медіаторська діяльність соціального
працівника у студентському середовищі**»

Обсяг магістерської роботи. Магістерська робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до розділів, загальних висновків та 4 додатків. Загальний обсяг магістерської роботи – 119 сторінок. Робота містить 9 рисунків. Список використаних джерел складається з 70 найменувань.

Актуальність теми обумовлена тим, що на сьогоднішній день залишаються малодослідженими аспекти медіаторської діяльності в студентському середовищі, що є підставою для констатації таких соціально-педагогічних проблем як дослідження конфліктної поведінки студентів, а також вплив соціального працівника-медіатора на подолання конфліктів у студентських колективах закладів вищої освіти.

Відповідність змісту магістерської роботи обраній темі та завданням. Зміст рецензованої роботи повністю відповідає означеній темі, меті та завданням дослідження.

Структура роботи й характеристика виконання кожного розділу магістерського дослідження.

У першому розділі висвітлено теоретико-методологічні засади медіаторської діяльності у студентському середовищі. Магістрантом здійснено аналіз феномену соціально-педагогічного конфлікту у закладі вищої освіти; розкрито психологічні особливості конфліктної поведінки студентів закладів вищої освіти; охарактеризовано специфіку медіації в освітньому просторі закладів вищої освіти.

Практична частина роботи присвячена дослідженню технології медіаторської діяльності соціального працівника у

студентському середовищі, а саме: здійснено змістовне обґрунтування технології та моделі управління конфліктами (медіаторської діяльності) в освітньому просторі закладу вищої освіти; розроблено програму медіаторської діяльності соціального працівника у студентському середовищі; експериментально досліджено медіаторську діяльність соціального працівника у студентському середовищі та його результати.

Висновки магістерської роботи послідовно висвітлюють отримані у процесі наукового пошуку результати дослідження, що вказують на виконання поставлених меті завдань наукової роботи.

Характеристика використаних джерел та їх відповідність обраній тематиці. Список використаних джерел налічує 70 найменувань, що за своїм змістом висвітлюють проблему дослідження й оформлені відповідно до діючих офіційних вимог щодо бібліографічного списку джерел (ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок»).

Позитивні аспекти рецензованої роботи. Справляє позитивне враження грамотне використання як теоретичних методів дослідження (аналіз наукової літератури для з'ясування змісту базових понять дослідження; систематизація, типологізація, порівняння, класифікація, узагальнення для обґрунтування сутності та особливостей медіаторської діяльності соціального працівника), так і емпіричних (діагностичні (анкетування, тестування, бесіди, соціально-педагогічний тренінг), соціально-педагогічний експеримент для вивчення стану досліджуваної проблеми та перевірки ефективності розробленої програми медіаторської діяльності з налагодження міжособистісних взаємин у студентському середовищі).

Теоретичне та практичне значення магістерської роботи. *Теоретичне значення* дослідження полягає в уточненні і доповненні поняття феномену соціально-педагогічного

конфлікту у закладі вищої освіти, наявних у науці уявлень щодо психологічних особливостей конфліктної поведінки студентів закладів вищої освіти та сутності медіаторської діяльності соціального працівника в освітньому просторі закладів вищої освіти.

Практичне значення одержаних результатів визначається тим, що дослідження дало можливість доповнити знання власне про технології та моделі управління конфліктами (медіаторської діяльності) в освітньому просторі закладу вищої освіти і розробити програму медіаторської діяльності з налагодження міжособистісних взаємин у студентському середовищі.

Оцінка роботи з точки зору відповідності до формальних вимог. Культура написання магістерської роботи є високою, текст подано науковим стилем, чітко й правильно оформлені посилання на джерела та графічні об'єкти роботи (таблиці, рисунки).

Загальна оцінка роботи та рекомендації щодо допуску до захисту в ЕК.

Магістерська робота Бабія Артура Васильовича «Медіаторська діяльність соціального працівника у студентському середовищі» цілком відповідає кваліфікаційним вимогам даного типу наукових робіт, може бути допущена до публічного захисту та заслуговує на позитивну оцінку.

Рецензію склала:

к. пед.н., доцент,

доцент кафедри соціальної педагогіки

ДЗ „Луганський національний університет

імені Тараса Шевченка”

Я. І. Юрків

Додаток Ж
Приклади оформлення рисунків

Рис. 1.5. Соціальне замовлення

Додаток 3
Приклад оформлення таблиць

Таблиця 1.1.

Система надання соціальних послуг [67]

Уповноважені органи	Отримувачі соціальних послуг	Надавачі соціальних послуг
Мінсоцполітики	Отримувачі	Надавачі (державні та недержавні)
Місцеві держадміністрації	Об'єднання отримувачів	Об'єднання надавачів
Органи місцевого самоврядування (у тому числі ОТГ)		Об'єднання працівників

Додаток I
**Зразок висновку про рівень оригінальності
магістерської роботи**

**Відокремлений структурний підрозділ закладу вищої освіти
„Відкритий міжнародний університет розвитку людини
„Україна”
Хмельницький інститут соціальних технологій
Кафедра психології та соціальної роботи**

ВИСНОВОК ПРО РІВЕНЬ ОРИГІНАЛЬНОСТІ ТВОРУ

Назва твору „Медіаторська діяльність соціального працівника у студентському середовищі”

Вид твору: магістерська кваліфікаційна робота

Автор: Бабій Артур Васильович, ЗСР-19-1м-hm

Обсяг твору: 91 арк.

Програмно-технічні засоби перевірки на оригінальність твору:
Антиплагіатна система „Unicheck”

Результати перевірки на оригінальність твору

Назва структурного елемента твору (розділів)	Обсяг рукопису	Обсяг твору, який перевірено на оригінальність	Показник оригінальності (у відсотках)	Обґрунтування використання запозичень
Титульна сторінка та зміст	2	–	–	–
ВСТУП	5	–	–	–
Розділ 1. Теоретико-методологічні засади медіаторської діяльності у студентському середовищі	31	–	68,6%	Запозичення, виявлені в роботі, є законними і не є плагіатом
Розділ 2. Технології медіаторської	32	32		

діяльності соціального працівника у студентському середовищі				
ВИСНОВКИ	4	4		
СПИСОК ВИКОРИСТАН ИХ ДЖЕРЕЛ	4	–	–	–
ДОДАТКИ	13	–	–	–
Всього	91	–	68,6%	–

Загальний висновок і рекомендації Експертної комісії:

Виявлені запозичення не є плагіатом, розміщені в розділах, які не описують безпосередньо авторське дослідження (на всі запозичення в тексті є посилання, також виявлено збіги, які не є плагіатом а власними назвами).

Робота приймається до захисту, а відсоток запозичень зменшено на 10%.

Підтвердження: Звіт антиплагіатної програми „Unicheck” у форматі PDF

Голова Експертної комісії

к.пед.н.. доцент кафедри

_____ Н. О. Островська

Члени Експертної комісії

к.пед.н. доцент кафедри

_____ О. В. Польовик

к.пед.н. доцент кафедри

_____ Ю. І. Лучко

к.соціол.н. доцент кафедри

_____ О. С. Ковтун

_____ 12.02.2020

Навчально-методичне видання

Укладач:

Островська Н. О.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ
МАГІСТЕСЬКИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ ДРУГОГО
(МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**галузі знань 23 «Соціальна робота»
спеціальності 231 «Соціальна робота»**

Матеріали подано в авторській редакції

Підписано до друку 15.05.2021. Формат 30×42/4.

Папір офсетний. Умовн. друк. арк. 5,16.

Обл. вид. арк. 1,0. Наклад 50 прим.